СПРАВКА

ЗА ОТРАЗЯВАНЕ НА ПОСТЪПИЛИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ И СТАНОВИЩА ОТ ОБЩЕСТВЕНИТЕ КОНСУЛТАЦИИ ПО

проект на Наредба за реда за водене на регистъра по чл. 14, ал. 4а от Закона за закрила и развитие на културата

в периода 01.04.2026 – 01.05.2026 г.

№	Дата и начин на постъпване на становището (официално, по ел. поща, чрез Портала за обществени консултации и т.н.)	Име на лице/наименование ЮЛ	Декларирани данни дали лицето действа от свое име или защитава позиция от името на друго лице/група лица	Предложения и становища	Приети/ неприети	Мотиви
1.	07.04.2026 г. 16:25 Портал за обществени консултации	Спортен Клуб Спартак Гроздев	☒ Лицето действа от свое име ☐ Лицето защитава позиция от името на друго лице/група лица	В така представения проект на наредба не става ясно какви правни последици носи вписването в този регистър. Понятието „професионален артист/изпълнител“ е непълно и отново не ясно. Не са налични критерии, на които следва да отговаря лицето „професионален артист/изпълнител“, за да може да се впише в регистъра. Ако аз съм професионален артист на свободна практика и съм реализирал няколко	Не се приема	Наредбата урежда единствено реда за водене на регистъра, а не правните последици от вписването. Не се създава дублиране с други регистри,

				професионални проекта, но през останалата част от времето работя в частния или публичния сектор в сфера, различна от изкуството, това какъв етикет ми лепва – на професионалист или аматьор? Към ИА НФЦ има създаден публичен регистър по глава четвърта от Закона за филмовата индустрия,в който се вписват независимите продуценти. Те следва ли да се вписват и тук и не се ли създава по този начин колизия?		тъй като те имат различен предмет и цели.
2.	09.04.2026 г. 12:46 Портал за обществени консултации	zornitsa@bodymeld.org	☐ Лицето действа от свое име ☐ Лицето защитава позиция от името на друго лице/група лица	При вписването трябват много по-ясни критерии на професионален артист. Трябва да има изисквания или за диплома свързана с изкуството или за определен брой години стаж, където да може да се събират доказателства за дейност. Дейността не трябва да е свързана с публично финансиране, но също и не трябва да е само учителска. Културна дейност само за забавление, също трябва да има своята отделеност. Трябва точно и ясно да има място където да се отбележат години на майчинство. Може да изглежда, че 10 години нямаш практика, а реално да си гледал 3 деца през това време. Надявам се, че това в бъдеще ще доведе до нормални и равноправни условия на майчинство	Не се приема	Наредбата не въвежда критерии за придобиване на статут „професионален артист“, а урежда реда за водене на регистъра въз основа на декларирани обстоятелства в подаденото заявление. Регистърът допуска вписване на повече от една дейност, което

				в независимия артистичен сектор. Абсолютно не адекватно е да се вписваме всички в категориите които са изброени в направление 1. По-скоро това трябва да е първата стъпка, след която да можеш да избираш като какво работиш в сектора на културата. Да не забравяме, че повечето хора работят поне 4-5-6 позиции, защото всички пишем проекти, ръководим ги, промотираме, създаваме, преподаваме, и участваме като изпълнители в проектите на другите. Надявам се след това преброяване, да можем да се борим по-добре за опазването на човешкия ресурс от артисти в България и създадем нормални условия на живот, възможност за отпуски, майчинство и кандидатстване за кредит. Нещо невъзможно в момента за независимите артисти и организации в България.		отразява практиката лицата да упражняват различни роли в културния сектор.
3.	17.04.2026 10:51 Портал за обществени консултации	Българска музикална асоциация	☐ Лицето действа от свое име ☐ Лицето защитава позиция от името на друго лице/група лица	Българска музикална асоциация представя настоящото становище във връзка с публикувания проект на Наредба за реда за водене на регистъра по чл. 14, ал. 4а от Закона за закрила и развитие на културата.		

				Още в началото следва ясно да се подчертае, че проектът на наредба е изготвен върху концептуална рамка, която към момента вече е съществено изменена на ниво законопроект. Предложеният проект на Закон за изменение и допълнение на ЗЗРК въвежда нов модел на функциониране на регистъра, който не е адекватно отразен в подзаконовия акт. С измененията в чл. 15а законодателят допуска вписване чрез код по Националната класификация на професиите и длъжностите или чрез код по Класификацията на икономическите дейности, въвежда параметри като вид заетост, образование и професионална квалификация, както и заменя формалното потвърждаване с реално отчитане на дейността. Тези промени представляват съзнателен опит да се обхване реалната структура на културния сектор, включително и дейности, които не се вписват в традиционния модел на трудово правоотношение. В този контекст проектът на наредбата не отразява тази еволюция, а възпроизвежда предходна логика. Липсата на изрично включване на	Не се приема	Проектът на наредба е изготвен и съобразен с действащия ЗЗРК.

				КИД, отсъствието на новите параметри и запазването на механизъм за формално потвърждаване създават риск от нормативно и практическо разминаване между закона и подзаконовия акт. Класификацията на икономическите дейности обхваща съществени сегменти от музикалния сектор, включително чрез кодовете 90.11 за дейности по музикално композиране, 90.20 за изпълнителско изкуство, 90.39 за спомагателни дейности и 59.20 за звукозапис и издаване на музика. Същевременно тя е икономическа, а не професионална класификация и не разграничава ясно ключови функции като културен мениджмънт, посредничество, дигитално разпространение, управление на права и специализирани технически дейности. В тази връзка Българска музикална асоциация счита, че следва да бъде поставен и въпросът за развитието на КИД чрез въвеждане на по-детайлни кодове за дейности по управление в сферата на културата и за специализирани технически	Не се приема Не се приема	Проектът на наредба е в съответствие с действащата правна уредба на законово ниво и очертаните в чл. 15а, ал. 1 от ЗЗРК обстоятелства, подлежащи на вписване. Въпросът за въвеждане на по-детайлни кодове на вписване не е предмет на

				дейности, така че да се постигне по-точно отразяване на съвременните културни и творчески индустрии.		настоящата наредба.
				Считаме също така за необходимо в рамките на наредбата да бъде въведен функционален подход към описанието на дейностите, който да отчита ролята на лицето в културния процес: създаване, изпълнение, продуциране, управление, разпространение, управление на права и техническа реализация. Без подобна диференциация регистърът рискува да остане прекалено общ и да не изпълни аналитичните си функции.	Не се приема	Не е направено конкретно предложение по проекта на наредба.
				В допълнение, следва да се отчете и позицията на администрацията на Министерския съвет, според която въвеждането на задължение за пререгистрация и ежегодно подаване на информация представлява съществено ново административно натоварване както за администрацията, така и за вписаните в регистъра физически лица. В този контекст липсата на синхрон между законопроекта и проекта на наредба не е само нормативен, но и	Не се приема	Проектът на наредба е в пълно съответствие с действащата законова уредба.

				практически проблем. Поддържането на механизъм, който не отчита реалните модели на заетост и не използва пълноценно наличните административни и информационни системи, създава риск регистърът да се превърне в източник на допълнителна административна тежест, без да генерира съответната аналитична и управленска стойност. Ето защо считаме за необходимо при преработката на наредбата да се предвиди максимално използване на данни, събирани по служебен път. С оглед на изложеното, Българска музикална асоциация предлага следните основни промени: изрично въвеждане на възможност за използване на КИД, добавяне на параметри като вид заетост и квалификация, въвеждане на механизъм за годишен отчет за дейността в съответствие със закона, както и прецизиране на областите на дейност. Предвид нарастващото значение на културните и творческите индустрии за икономическото развитие на страната и предстоящите политики в областта на културата, дигитализацията и креативната	Не се приема	Направените предложения са предмет на регламентиране на ниво закон.

				икономика, е от съществено значение регистърът да бъде изграден върху актуална и функционална нормативна основа. Приемането на подзаконов акт, който не е съобразен с направените законодателни изменения и с действителните модели на работа в сектора, би ограничило още в началото неговата приложимост и ефективност. В заключение, Българска музикална асоциация подкрепя създаването на регистъра като стратегически инструмент за културната политика, но счита, че в настоящия си вид проектът на наредба следва да бъде съществено преработен преди неговото приемане. В противен случай съществува риск да бъде въведен формален механизъм с ограничен обхват, който не може да изпълни целите, за които се създава.		
4.	Електронна и официална поща вх. № 62-00-152/20.04.2026 г.	Съюз на преводачите в България	☐ Лицето действа от свое име ☐ Лицето защитава позиция от името на друго лице/група лица	Наредбата се издава в изпълнение на чл. 14, ал. 4а от Закона за закрила и развитие на културата. Заявените цели са идентифициране на практикуващите в сферата на изкуствата и културата лица. Списъкът трябва да включва професионалните артисти и специалисти в областта на културата.		

				„Култура” съгласно легалната дефиниция на § l, т. 1 от Закона за закрила и развитие на културата е Дейността по създаването, проучването, разпространението и опазването на културните ценности, както и резултатите от тази Дейност. Художественият превод е изрично посочен като такава дейност в § 1, т. 2 от Закона за закрила и развитие на културата. 1. Предлагаме да отпадне вписването в Регистъра на основание за осигуряване. Такова изискване не следва от Закона за закрила и развитие на културата. Освен това данъчната и осигурителната информация са тайна и не могат да бъдат част от публичен регистър. Алтернативно считаме, че основанията за осигуряване, посочени в чл. 5, ал. 2 от Проекта за Наредба са силно ограничени. По този начин на част от преводачите ще им бъде невъзможно да се впишат в Регистъра и така този Регистър няма да изпълни заявените в мотивите към документа цели. Посочените основания са прекалено тесни, тъй като не обхващат преводачите на свободна практика, които получават доходи	Не се приема	Въпросът за разширяване на обхвата на лицата, включително по отношение на различни форми на заетост и доходи, следва да се разглежда на законово ниво. Обвързването на регистъра с КСО гарантира, че в него фигурират лица с ясен трудовоправен статус. Здравното осигуряване е

				само от авторски права и поради това се осигуряват само по Закона за здравното осигуряване. Художественият превод е обект на авторско право. Доходите от авторски права не пораждат задължение за Обществено осигуряване, поради което, както и поради изключително ниските си доходи, част от преводачите, извършващи художествен превод, не се осигуряват по Кодекса за социално осигуряване. Посочените в проекта основания също така не обхващат преводачите, чиято основна професия е друга (университетски преподаватели, изследователи, учители, издатели), но които извършват художествен превод. Посочените в проекта основания не обхващат и пенсионерите, които извършват художествен превод и се осигуряват само по Закона за здравното осигуряване. По тази причина би било подходящо да се разширят основанията за осигуряване по чл. 5, ал. 2 от Проекта за Наредба, като се включат осигуряващите се по чл. 40, ал. 5 от Закона за здравното осигуряване, поради което предлагаме към чл. 5, ал.		общ граждански статус, който не носи информация за професионалната активност на заявителя.

				2 да се създаде т. 8 със следното съдържание: „8. Осигурено лице съгласно чл. 40, ал. 5 от Закона за здравното осигуряване.“		
				2. Съгласно НКПД с код 2643 са включени „Преводачи и други езиковеди” Настоящото обществено обсъждане не е за НКПД, а кои кодове и професии от НКПД да се включат в Регистъра по чл. 14, ал. 4а от Закона за закрила и развитие на културата. Въпреки това е добре да се има предвид, че код 2643 6006 „Преводач” надхвърля пределите на художествения превод. Поради това предлагаме кодът да се прецизира съобразно вида преводи, защитени с авторско право, по следния начин: „Преводач на художествена литература, хуманитаристика и научна литература". Кодът 2643 6007 — „Преводач-редактор” създава неяснота и би било по-прецизно да е формулиран — „Редактор, преводи” (подобно на 2641 6008 „Редактор, книги").	Не се приема	Предложението не се отнася до наредбата по чл. 15а, ал. 3 от ЗЗРК, предмет на която не е списъка с кодове по НКПД.
5.	20.04.2026 14:31	Марина Василева експерт културни политики	☐ Лицето действа от свое име	1. Настоящото становище се изразява изрично в контекста на предложения Закон за изменение и допълнение на		

	Портал за обществени консултации	marina.vasileva@gmail.com	☐ Лицето защитава позиция от името на друго лице/група лица	Закона за закрила и развитие на културата, който въвежда нова концептуална рамка за функционирането на регистъра по чл. 14, ал. 4а. В този смисъл следва да се подчертае, че разглеждането на проекта на наредба извън контекста на предстоящите законодателни изменения би било непълно и би довело до изводи, които не отразяват реалната посока на реформата. Именно законопроектът задава нова логика, включително чрез въвеждането на КИД, параметри като вид заетост, квалификация и годишна отчетност, която следва да бъде водеща при изготвянето на подзаконовата уредба. В този контекст проектът на наредба не отразява тази промяна, а възпроизвежда вече остарял модел. Това обстоятелство не е само нормативен проблем, а води до по-съществен дефицит, липса на ангажираност към реалните нужди на културния сектор и пропускане на възможността регистърът да се превърне в работещ инструмент както за институциите, така и за самите творци.	Не се приема	Проектът на наредба е в съответствие с действащата правна уредба на законово ниво и очертаните в чл. 15а, ал. 1 от ЗЗРК обстоятелства, подлежащи на вписване.

				Към настоящия момент регистърът е структуриран по-скоро като формален административен механизъм, отколкото като инструмент за политика. Липсва ясно дефиниране на неговите цели и очаквани резултати, което води до риск той да функционира като задължение без реална добавена стойност. С оглед на това считам за необходимо в рамките на нормативната уредба ясно да бъдат дефинирани целите на регистъра, включително като инструмент за улесняване на достъпа до публични ресурси и програми за финансиране, като източник на надеждни статистически данни за изследвания и политики, както и като средство за оптимизиране на административните процедури в културния сектор. В тази връзка още в ЗИД на ЗЗРК следва да се предвиди и практическо приложение на регистъра, което да гарантира неговата реална полза. Такива приложения могат да включват използването му при предоставяне на творчески стипендии, идентифициране на секторни нужди чрез анализ на	Не се приема	В мотивите са очертани целите на регистъра, а именно бързо и ефективно да се идентифицират всички практикуващите в сферата на изкуствата и културата лица.

				събраните данни, както и разработване и актуализиране на програми за публично финансиране на творци и специалисти на свободна практика. Особено важно е регистърът да бъде разглеждан и като инструмент за противодействие на процесите на депрофесионализация в сектора, чрез създаване на ясни критерии за професионална активност.		
				Паралелно с това следва да се въведе ясен и ограничен обхват на публичната част на регистъра. С оглед защитата на личните данни и избягване на свръхразкриване на чувствителна информация, публичният достъп следва да бъде ограничен до минимално необходимата информация - име и сфера на дейност. Всички останали данни, включително тези, използвани за анализ и мониторинг, следва да бъдат достъпни единствено за оторизирани длъжностни лица.	Не се приема	Проектът на наредба е в съответствие с действащата правна уредба на законово ниво и очертаните в чл. 15а, ал. 1 от ЗЗРК обстоятелства, подлежащи на вписване.
				С оглед на въвеждането на ежегодно отчитане на дейността до 15 май, считам за необходимо да бъде предвидено и задължение за Министерството на културата да изготвя годишен публичен доклад за	Не се приема	Регистърът е публичен и електронен

				функционирането на регистъра. Подобен доклад следва да бъде публикуван в разумен срок, например до 30 юни, и да съдържа информация за броя на вписаните лица, разпределението им по изкуства и тип заетост, както и изводи и предложения за политики и мерки за подобряване на работната среда в сектора в следващ период. По този начин ще се създаде възможност тези изводи и предложения да намерят своето логично и навременно отражение при планирането и изготвянето на проекта за държавния бюджет за следващата година. Особено съществен остава и въпросът за административната тежест, който е изрично поставен и в рамките на съгласувателната процедура. В този контекст е необходимо регистърът да бъде изграден така, че да минимизира необходимостта от ръчно подаване на информация и да използва в максимална степен данни, налични в други публични регистри. Актуализацията на данните следва да се извършва приоритетно по служебен път чрез интеграция със съществуващи административни системи. Без подобен подход	Не се приема	съгласно чл. 14, ал.4а от ЗЗРК. Действащият закон не въвежда изискване за изготвянето на годишен публичен доклад за неговото функциониране. В чл. 12 от наредбата е регламентиран достъпа до регистъра и възможността за достъп до други регистри чрез информационната система за обмен на удостоверителна и справочна

				съществува риск регистърът да се превърне в източник на допълнителна административна тежест, без да генерира съответната аналитична и управленска стойност. В заключение, считам, че проектът на наредба следва да бъде съществено преработен така, че да бъде изцяло приведен в съответствие с предложения законопроект и да отразява реалните нужди на културния сектор. Само при ясно дефинирани цели, практическа приложимост и минимална административна тежест регистърът може да се превърне в ефективен инструмент за културна политика, а не в формално задължение.		информация RegiX.
6.	01.05.2026 23:27 Портал обществени консултации	Асоциация на сценографите в България (АСБ)	☐ Лицето действа от свое име ☐ Лицето защитава позиция от името на друго лице/група лица	АСБ подкрепя създаването, воденето и поддържането на публичен електронен регистър на професионалните артисти и специалисти в областта на културата и подкрепя становището на Българска музикална асоциация и изложените конкретни предложения в него. В допълнение АСБ предлага за разглеждане и следните въпроси: 1. Чл. 3: "форма на осигуряване" да бъде преместена от публичната в		

				служебната част на регистъра. Информацията за начина, по който лицето се осигурява, касае неговата лична данъчно-осигурителна история и не представлява обществен интерес. Преместването ѝ в служебната част ще осигури прозрачност пред контролните органи, без да излага на показ чувствителни данни, които нямат добавена стойност за професионалната идентичност на артиста.	1.Не се приема	1.Проектът на наредба е в съответствие с действащата правна уредба на законово ниво и очертаните в чл. 15а, ал. 1 от ЗЗРК обстоятелства, подлежащи на вписване, едно от които е „форма на осигуряване“. Законодателят изрично в чл. 14, ал.4а от ЗЗРК е определил регистъра като публичен и електронен.
				2. Чл. 3 (4) Предлагаме да се допълни събираната информация с образование (средно и висше - специалности и степени) и квалификация. Включването на тази информация е ценно от гледна точка на анализа на данни и връзката между образование и професионална реализация в областта.	2. Не се приема	2. Проектът на наредба е в съответствие с действащата правна уредба на законово ниво и очертаните в чл. 15а, ал. 1 от ЗЗРК обстоятелства,

						подлежащи на вписване
				3. Чл. 4: Нуждае се е от прецизиране "описанието на основни дейности в сферата на културата по чл. 3, ал. 3, т. 4 за целите на вписването в регистъра". Предлагаме да се добавят отделни точки "Приложни изкуства" и "Дизайн и мода", за да бъде класификацията по-всеобхватна и да се избегне субективно "тълкуване" при подаване на заявленията, съответно при последващата регистрация на артистите.	3. Не се приема	3. Визуални изкуства е широко понятие, което включва както изящни изкуства, така и приложни изкуства. Не считаме, че следва да се изброяват всичките видове/специалности изчерпателно.
				4. Смятаме, че липсват ясни критерии за „вярност“ на информацията (процедура по Чл. 7). Без такива критерии съществува риск регистърът да стане или твърде рестриктивен, или хаотичен. Предлагаме да се предвидят по-конкретни доказателства за артистична	4.Не се приема	4. Не е направено конкретно предложение по текста.

				активност като CV, портфолио, участия, авторство и/или др. 5. Липсва ясна процедура за възстановяване на вписването (например при пропускане на срока 31 януари по уважителни причини). Сегашният текст не казва как ще се случва това и дали артистът трябва да премине по целия път на първоначалното вписване. Предлагаме да се добави изричен текст за „възстановяване на вписването“, който да дава възможност на артиста да се реактивира, без да преминава отново през целия процес "първоначално вписване". Това би облекчило административната тежест на всички страни. 6. Липсва разпоредба относно боравенето с регистъра - би следвало да бъдат включени основни задължения по анализиране и ежегодно публично представяне на направения анализ на информацията с цел проследяване на тенденции и водене на политики, базирани на актуални данни.	5.Не се приема 6.Не се приема	5. В чл. 10, ал. 4 е регламентирано, че последващо обявяване на данните и тяхната визуализация по персоналната партида на лицето се извършва след подаване на заявление за промени на вписаните обстоятелства. 6. Регистърът е публичен и електронен съгласно чл. 14, ал.4а от ЗЗРК. Действащият закон не въвежда изискване за изготвянето на анализ за неговото функциониране. Несъмнено такъв ще бъде

						извършван с цел бързо и ефективно да се идентифицират всички практикуващите в сферата на изкуствата и културата лица.